

Оярлычивание способствует деградированию конкретных субъектов. Субъектам «прививают» либо роль «избранного», либо роль «изгоя». Существует еще и третья роль «шута», которую может выбрать сам субъект.

«Избранный» и «изгой» – роли полюсные, которые могут быть сведены к одному деструкт-центру, общим результатом которого является одиночество. Разница только в темпоральных характеристиках – «изгой» изначально готов к одиночеству, «избранному» еще предстоит осознать подобную перспективу. «Шут» – центрированная роль, ибо субъект проявляет себя в качестве «избранного-и-изгоя», который понимает перспективу одиночества, но ею не особо обременен.

Ситуации современного мира вынуждают субъекта к адаптивности, только «правильные социо-маски» приводят к самодеструкции. Субъект стремится сбалансировать интрасубъективное и интерсубъективное, но происходит «конфликт элемента и среды», результат которого – внедрение внешнего и/или внутреннего сомнения, а последствие связано со ступенчатым многоуровневым «устранением нежелательной единицы».

Таким образом, «общество» заинтересовано в «удобности» (т. е. непроблемности) субъекта, но его не заботят интрамиры.

КОННОВ Александр Федорович,
кандидат філософських наук,
доцент кафедри етики та естетики
НПУ імені М.П. Драгоманова

АНТРОПОЛОГІЧНИЙ КРИТЕРІЙ ХУДОЖНЬОЇ ДОСКОНАЛОСТІ

Існують різні критерії, за якими визначається художня цінність витвору мистецтва: професійна майстерність автора, узгодженість між змістом і формою твору тощо. Подібні критерії є «внутрішніми», художніми. Для того, щоб оцінити рівень досконалості твору варто використовувати й зовнішні щодо мистецького процесу параметри. Подібним чином у пізнанні використовують зовнішні критерії істини. Вони необхідні, оскільки внутрішніх щодо знання принципів недостатньо – про це говорить відомий парадокс Секста Емпірика. Такими зовнішніми критеріями оцінки пізнавальної діяльності є краса, практика та інші.

В якості позахудожнього принципу досконалості мистецтва можна використовувати вплив витвору на реципієнта. Назвемо такий критерій

антропологічним. Відомо, що результати сприйняття твору можуть бути позитивними та негативними для людини. Мистецтво може розвивати, надихати, а може й сприяти деградації, викликати хворобливі, депресивні стани. Наприклад, «ефект Моцарта» говорить про те, що музика певного типу здатна розкривати, мобілізувати природні потенції, оздоровлювати, що широко використовує, зокрема, арт-терапія. Відомим є й негативний вплив мистецтва, про що пише, наприклад В. Франкл: агресивність, яку нібито можна переключити на прийнятні об'єкти – скажімо, на телеекран – у дійсності тільки підкріплюється цим і, подібно рефлексу, ще сильніше закріплюється [1, с. 33].

Отже, в якості критерію художньої досконалості пропонується використовувати наслідки спілкування з мистецтвом для людини. Такий критерій можна назвати антропологічним.

Список літератури:

1. Франкл В. Человек в поисках смысла: Сборник / Виктор Франкл; Пер. с англ. и нем. / Общ. ред. Л.Я. Гозмана и Д.А. Леонтьева; вст. ст. Д.А. Леонтьева. – М.: Прогресс, 1990. – 368 с.

МЕЛЬНИК Вікторія Володимирівна,
кандидат філософських наук, доцент
кафедри управління, інформаційно-аналітичної діяльності
та євроінтеграції Інституту управління та економіки освіти
Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова

КУЛЬТУРА ЯК ВИРАЖЕННЯ АНТРОПОЛОГІЧНИХ, ОНТОЛОГІЧНИХ І АКСІОЛОГІЧНИХ ЗАСАД В КОНТЕКСТІ РЕКОНФІГУРАЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ГЛОБАЛІЗОВАНОГО ПРОСТОРУ

Культура, як вираження антропологічних, онтологічних і аксіологічних засад в контексті реконфігурації соціокультурного глобалізованого простору є особливим зрізом соціального простору, що включає проблематику удосконалення особистості, мовленнєвих матриць, орієнтуючись на комунікацію як основу міжкультурної взаємодії. На думку вчених-антропологів, культурогенезис цивілізації залежить від соціосередовища, його природних умов та від діяльності суб'єкта.